

EDITORIAL

El número 23 de la revista *Arxiu d'Etnografia de Catalunya* correspon al miscellani de l'any 2021, un número que la revista publica cada any ininterrompudament des de la represa (segona època), que va tenir lloc l'any 2011. És el segon volum que surt publicat enguany. Al maig va aparèixer el número (22) especial i monogràfic dedicat a l'envelliment, la dependència i la cura. Per poc que ens sigui possible, des del Consell de Redacció de l'AEC ens hem proposat treure cada any el número ordinari més el número monogràfic. El primer aconsegueix els objectius que ens havíem fixat: d'una banda, ser un aparador per a la divulgació de la recerca que duen a terme els membres del Departament d'Antropologia, Filosofia i Treball Social (DAFITS) i investigadors vinculats, i d'una altra, esdevenir una eina formativa que ofereixi als estudiants de màster i doctorat del DAFITS la possibilitat de preparar i publicar els primers articles des dels quals difondre les seves investigacions. En canvi, els volums monogràfics ens permeten aprofundir en un tema, també vinculat a les línies de recerca del Departament, i convidar-hi especialistes amb qui tenim l'opor-

tunitat de col·laborar. En aquest sentit, la revista és també un nucli per a la configuració i consolidació de xarxes de relacions acadèmiques i de recerca. Des de fa mesos ja s'està preparant amb molta cura el número especial de l'any 2022, que estarà dedicat a les polítiques de memòria.

El volum d'enguany és una mica més llarg que els d'anys anteriors. Conté deu articles, a més de les ressenyes i les notes de recerca, que són habituals i que apareixen al final del volum. Pel que fa als articles, com sempre combinen les aportacions d'investigadors consolidats i d'estudiants que han excel·lit en el treball de fi de màster o que elaboren tesi doctoral. El primer article és de Paula Estrella, investigadora de la Universitat Nacional Clemente Paz (Argentina). En l'article «Miradas y tensiones en torno a la nacionalidad de personas migrantes en la atención de salud en José C. Paz», aquesta investigadora indaga en els factors que afecten la salut i la vida del col·lectiu migrant d'aquesta ciutat argentina, des de la perspectiva de les persones d'origen migrant i dels professionals de la salut. Per la seva banda, Manuel d'Hers, a «Aproximaciones a la migración inmóvil en el contexto de la diáspora y la crisis venezolana», ens aproxima al dia a dia de les persones que viuen en el difícil context d'una Veneçuela en situació de crisi profunda que canvia a diari les condicions de vida, obligant els veneçolans residents a adaptar-se contínuament a les contingències que es van produint. Una aproximació singular a la diàspora veneçolana des de la perspectiva dels «migrants immòbils», les vides dels quals estan totalment lligades a les de les persones que han emigrat. Ilene Glasser, a «De sud a sud: la influència de la dona amaziga en l'educació informal de les famílies. El cas del municipi de Tortosa (Baix Ebre)», ens presenta una etnografia que recull els relats de dones d'origen amazic sobre la responsabilitat de donar continuïtat intergeneracional a la cultura d'origen en un context canviant que les mares comprenen i assumeixen. L'article de Catalina Brotad ens situa en el context de les migracions forçades. Al text «“Hicieron todo conmigo, pero no han podido al final”: continuum de violències, agència i resistències en les migracions forçades per raons de gènere», Brotad presenta una etnografia feminista de dones que han estat forçades a desplaçar-se i que han après a resistir les situaci-

ons de violència i de discriminació mitjançant la seva capacitat d'agència i estratègies diverses de resistència per a la supervivència.

A l'article «Consequències de la precarietat en la participació juvenil», Ignacio Mora descriu i analitza la precarietat juvenil a partir de l'anàlisi de les dificultats econòmiques i laborals dels joves i de l'estudi de les polítiques públiques al País Valencià. Mora conclou que tot plegat impacta reduint la participació juvenil i la capacitat transformadora del jovent. Francisco Ortega, expert en salut global, recentment incorporat com a investigador Icrea al DAFITS, en el seu article «La gobernanza de la covid-19 en Brasil en la era de la salud global: neoliberalismo autoritario, negacionismo científico, ignorancia estratégica y surgimiento de nuevas formas de solidaridad», analitza els sistemes de governança de la salut global al Brasil pandèmic de Bolsonaro, caracteritzats per la poca o nul·la presència de l'Estat. També analitza les formes diverses de mobilització social i de solidaritat i ajuda mútua sorgides en el context de la pandèmia com una forma de suplir l'Estat absent. L'autor proposa que, per enfrontar la pandèmia en contextos de vulnerabilitat social i econòmica, cal plantejar polítiques que parteixin des de baix i que involucrin els grups socials més vulnerables. Elisabeth González Ospina ha treballat en l'àmbit de l'antropologia de l'empresa en el seu article «El peix que es mossega la cua». Estudio de caso de la responsabilidad social empresarial de una compañía multinacional". L'autora s'endinsa en l'anàlisi dels discursos que es desprenen de la gestió de la responsabilitat empresarial d'una companyia multinacional i deixa en evidència que l'empresa utilitza conceptes vinculats a l'ètica i la sostenibilitat com una forma de reforçar la seva legitimitat i millorar la seva reputació. A «Modern buddhism and its cultural translations. Reflections from a qualitative case study of two european zen monks», Ismael Apud, investigador de l'antropologia de les religions de la Universitat de la República de l'Uruguai, explica el budisme modern en termes de traducció cultural, és a dir, des de la transformació dels símbols, les creences i les pràctiques. Apud descriu i analitza aquest procés de traducció cultural a partir d'una aproximació a les biografies de dues persones convertides al budisme. Des de l'antropologia mèdica, Sofía López presenta el seu article «Itinerarios terapéuticos

de la caries dental: de las teorías biologicistas a las construcciones y lógicas culturales en Tanzania». El text aborda un tema insòlit perquè ha estat poc treballat des de l'antropologia, però molt pertinent atesos els arguments que presenta l'autora, que ens convenç sobre la importància d'interpretar els imaginaris culturals sobre la càries dental per enfrontar els processos d'intervenció sanitària. Per acabar, Carlos Suari, a «Cuerpo, salud y autolegitimación en la contemporaneidad de los juegos y los bailes tradicionales (acerca de una investigación etnográfica en Asturias)», ens aporta una mirada nova, antropològica, sobre un tema molt treballat des d'aproximacions folkloritzants. L'interès del text rau en l'anàlisi de les transformacions, també de les continuïtats, sobre les experiències corporals del joc i el ball tradicionals.

No volem acabar sense dedicar el nostre agraïment a totes les persones que hi han col·laborat, als membres del Consell de Redacció, als del Consell Editorial i, molt especialment, als autors i a les persones que han fet les revisions dels textos i que han contribuït amb la seva feina a millorar-ne la qualitat. Esperem que gaudiu de la lectura dels articles continguts en aquest volum i que ens ajudeu a difondre'ls.